

Latweefchu Awises.

62. gada-gahjums.

Nr. 32.

Trefchdeenā, 10. (22.) Augustā.

1883.

Redaktora adrese: Pastor J. Weide, in Grobin, Kurland. — Ekspedizija Westhorn tga grahmatu bodē Jelgawā.

Rahditajs: No eefschemehm. No ahrsemehm. Wisjaunatahs sinas. Wajzinafchana. Sludinafchana.

No eefschemehm.

Behterburga. Behterburgas labdarifchanas beedribas rudeni notureschot fapulzi, lai apspreeftu, kahdi foti buhtu sperami pret nabadsibas isplatifchanos. — Septempera fahkumā, kā „Now. Wr.“ sino, ari is Kreewijas fahfchot eet zaur Berlini sibena brauzeeni us Parisi. — Turzijas suhtnis Behterburgā sino, ka Turku waldiba us preefchu pagehreschot, lai wisi kugi, kas Turzijas ostas grib eebraukt, no fawcem konsuleem usrahda weselibas apleezibu par kugineeku weselibas stahwolli. Kas tahdas apleezibas ne-usrahdihs, teem buhs jamaksa naudas fods. — Kroneschanas isdoschanu Keisara pilagalma ministerijai, kā „Now. Wr.“ sino, bijis pawisam lihds 6¹/₂ milj. rubl. Ziti isdewumi peekriht walsts lahdei. — Behdejā prehmiju bankbiletu loterijā augstakais winests (200 tuhfst. rubl.) kritis us biketi, kas atronahs kahda Behterburgā dshwodama Maskawas maspilfona Bahwila Zkonnikowa ihpafchumā.

Jelgawa. Sestdeen, 6. Augustā, sehra pulkstenu flana pawadija us pehdigo dusas weefinu Jelgawas wirspilskungu A. v. Kleistu, kas, 66 gadu wezumā, 2. Augustā Majorōs nomira. Relaika nahwe padarijusi pee daudseem leelu eespaudu; jo winsch prata zaur fawu deewabihjigo prahtu un fawahm teizamajahm gara dahwanahm dot padomu un palihdsibu itweenam, kam to wajjadseja. Meers lai ir wina truhdeem!

Wez-Platones Dimsu faimneekam issagtas is klehts diwejas fchiras, weeni segli, paugas ar wisahm wehrselehm, diwi fedulki, wescha, wifas drehbes un is muzas laba daka filku. Sagli ais klehts isplehfufchi jumtā zaurumu un eelausufchees pa greesteem klehti. Saimneeks, funa cereeschanos dsirdedams, isgahjis gan ahra, bet neka ne-eeraudsihs, greefees atpalak istabā. No rihta pamana no sagteem padarito flahdi un protams, ka faimneeku, kas fawā dshwē jauns eefahzeis, notikums deewsgan flumdinaja. — Nahkamā deenā us zeleem tikufchi islikti wairak waktneeki, kuri ari nahkofcho nakti waktejufchi, bet no nosagtahs mantas ne sinas. — Wifa flahde, kā pee pilsteefas rehkinata, nowehrtejama pahri par 400 rubteem. Ar pilsteefas palihdsibu gan daschas weetas esot iskratitas, bet nekas no nosagtahs mantibas naw atrasts. — Kad nu wisi zeti no waktneekem bijufchi zeeti apwolketi un pat ari pee Jelgawas wahrteem kahdi zilweki gaidiufchi, waj sagtā manta netaps eewesta pilsehtā un tomehr nekas nebija panahfts, tad faimneeks eedomajees, ka nu nekas zits ne-atleekotees, kā pahrstaiaght tuwejo meschu. — Kamehr faimneeks nobrauzis pee Leel-Swehtes Silinu meschafarga, winam luhgt, lai nefaunojabs, ka ar lahdeem laudihm pahrstaiagajot wina fargafchana stahwofcho krona meschu, tamehr faimneeze ar fawu ihsteneeku un daschu faiminu peepalihdsibu dewufchees meschā. Bija jauks swehtdeenahs rihts, 3. Julijā, kur no sagteem peemekletee ar fawcem palihgeem trauzahs naigi pee meleschanas darba, un tē peepeschi meschā mekletaji fadsird preeka kleeedseenu: „ahre! nahzeet nu!“ — Atradeja, faimneezes mahja, maisus ar mantahm eeraudsidama, toti isbihjufees, jo domajusi, ka nu atrodotees paschu sagtu tuwumā. — Mantas mekletaji steigufchees nu ahtri kopā un preeks par atrasto mantu bij ne-issakams. Weeta, kur manta sagta un atrasta, no pilsteefas ir apluhfota. Weefons.

Is Bauklas. Bauklai un Bauklas aprinkā pagastu amata wihreem schi gada Julija diwdesmit otra deena ilgi jo ilgi paliks labā atminā. Lai deenā Bauklas aprinkā teefas kungs barons Paul

Drachensfels bij fa-aizimajis leelajā klubas fahle Bauklas aprinkā pagastu wezakos, lai pehz Waldibas pawehleschanas pagastu wezakeem liktu pee firds tos sinamos un eewehrojamos „Keisara wahrduš“, ko muhsu Schehligais Semes-tehws Maskawā runaja pehz swehtahs kroneschanas pee maltites Pehtera pili. Pee tam zeen, aprinkā kungs shmeja fawā eewehrojama runā us daschahm buhschannahm ihpafchi muhsu Kurssemneeku fadsihwē. Bes pagastu wezakeem un ziteem pagastu amata wihreem ari daschi faimneeki un skolotaji nehma dalibu pee tahs fapulzes, jo zeen, aprinkā kungs wineem to bij laipni atwehlejis. Sapulzete sehdēja pusriiki; aprinkā teefas lozekli bij pilnōs mundeerindōs. Tad zeen, aprinkā kungs tureja fawu runu, kas klaufitajus grabhtin aisgrahba. Winsch runaja tahdā wihfē:

Pagastu amata wihri!

No muhsu gubernatora kunga manim ir usdots, pirmkahrt: Zuhš pamahziht par Zuhfu teesibahm un peenahkumeem un Zuhš dariht usmanigus us to stingro atbildeschanu, sem kuras Zuhš stahweet schai sinā;

otrkahrt: Zums dariht sinamu, ko Zuhfu delegats pee muhsu kunga un Keisara Majestetes kroneschanas peedshwojis. Rundales pagasta wezafajam Wefshanim laimejabs us Maskawu kluht suhtitam, un winsch, fawus leelos preekus un fawas masahs behdas farakstijis, patš Zums wifu liks preefchā;

trefschahrt: lai es tahs 19 kroneschanas peeminas shmes, ko muhsu kungs un Keisars no Sawas leelahs schehlstibas atshutijis, isdalu starp teem pagastu wezakeem, kas lihds swehtai kroneschanas deenai tee wezakee amata.

Pagastu amata wihri!

Muhsu Augstā Waldiba wehlahs, lai wifem Winas pawalstneekem, un tā ari Kurssemē, laizigi un garigi labi flahtos, lai wini augdami augtu pee wifas attihstifchanas un flaidribas, un mehš, kas mehš efam Waldibas palihgi, lihds ar Waldibu to wehlamees.

Lapehz Waldiba ne ween Zums palihdsiejusi zaur teem jauneem pagasta likumeem un pee skolas zefschanas, bet ari apshprinajusi daschadas beedribas, semkopibas, labdarifchanas, dschedafchanas beedribas u. t. j. pr., lai laudis mahjabs godigeem preekem preezatees, lai weizina fabeedrigu dshwi, lai zits no zita mahjabs semi kopt u. t. j. pr. Bet daschās muhsu beedribās, kas Latweefcheem par labu no Waldibas apshprinatas, ir eedabujufchees muhnataji un rihditaji, kas eefahja darbotees ar politikas leetahm, un laudihm prahtu fajauza ar tahdahm runahm, kas wed til us nemeeru un dumpi.

Schehl redsot, ka muhsu mihtajā tehwu semite tahdi muhnataji zehlahs, kas laudihm neshmeja meera zetu, — kas negribeja wafas dot, godigi preezatees un ar flanigu balš dsedacht, bet kas muhsu semē meeru gribeja trauzeht un ar fawahm runahm til mekleja fawu godu un fawu pelnu, kas gribeja dumpi zelt un gundija laudis, lai Waldibai wairs nepaklausa, kas ezejla daschas tahdas labdarifchanas beedribas, kas ne muhscham ne weenu grafi preefch nabageem naw dewufchās, bet til isrihtoja sakumu swehtkus, balles un fapulzes — kur daschs labs ir runu turejis, kas it ne buht nedereja.

Tā dascha beedriba palika par tahdu weetu, kur wifu walsts kahrtibu eefahja apgahst — un Latweefchus farihdihit ihpafchi ar Wahzeefcheem un muhsneekem, kas ar wineem dshwo weenā semē.

Mehš wisi efam Kurssemneeki, tahs paschas Deewa semites eedshwotaji, lai Wahzu, lai Latweefchu walodu runajam — un tad weenam, tad ari otram labi flahjabs. Bet tas tahdeem wihreem nepatihf, tee negrib godu dot, kam gods peenahlahs, bet fawu godu ween mekledami, tee grib, lai us wineem flatahs, un — tos par tautas aplaimotajeem, par tautas wadoneem un draugeem fauz. Waj tee ir tautas draugi? Ne buht nē! Tee ir tautas eenaidneeki, jo tee fawu tautu postā, rihdidami, Kurssemneekus pret Kurssemneekem, it kā starp Wahzu un Latweefchu Kurssemneekem buhtu nesin kahda starpiba. Deews lai muhs pasargā no tahdeem „draugeem“; — no atlahteem eenaidneekem, kas slepni fawus darbus nestrahdā, gan paschi glahbsimees.

Lai nu Zums flaidri buhtu sinams, kā schahdi tahdi no amata nozelti fhrihwerischi, bes weetas skolmeistereki, bes maises adwolati, fawus naktis darbus strahdā, tad Zums to zil nezil issflaidroschu.

laikrakstus. No Jurjana Andreja kga jafaka: Gods, kam gods nah-kahs. Ir gan mahklineeks pilnigã wahrda sinã. Bat ar muhsu wahjahm ehrgelhm prata Jurjana kgs deewsgan jauki spehleht un spehleshamu tã eedaliht, ka ar registereeshanu nenahza leeli kawekki preekschã. Ehrgetu leelo wahjibu wareja loti maniht pee waldhorn-solo pawadischanas, ihpaschi kad profesora Jurjana kunga puhshanu pawadija. Daschu reis bija ehrgetu klabeeshana wairaf dsirdama, nekã ehrgetu flana. Schẽ bija pa dakai ehrgetu waina, bet pa dakai ari pawaditaja, kusch, ka isklaufjahs, nebija ehrgetu spehletajs. Tad wehl buhtu bijis wehlejams, ka solo-puhteji — ihpaschi korneta — nebuhtu ar muguru pret publiku stahwejuschi, bet otradi. Pee waldhorna tas wehl peezeeshams, tapehz ka schim ragam tas isflanas gals ir lihks, bet pee korneta jau nemas nẽ. Tadehl daschadas klu-fakas flanas warbuht gan pawaditajam, bet ne publikai bija dsirdamas. Wareja ari maniht, ka wehl ir jauns puhtejs, tomehr labas zeribas us nahkamibu. Tad wehl brihnischligi nahza preekschã, ka weens us programa usshmehts korneta-solo tika pawisam islaists. Improwisazija (azumirkliga isdomata spehleshana) par tehmatu: Kã sposchi spihd mans Jesulinsch re. no Jurjana Andreja kunga pabeidsa konzerti. Improwisazija dewa mahklineeks weetu weetahm un balsu balsõs tehmatu zaurdsirdeht, un buhtu to wehl manigaki isdarijs, ja til buhtu labakas ehrgelẽs bijuschas, tomehr fastana atgahdinaja us-manigu klausitaju pee wezã Bacha. — Laizigs konzerts bija wairaf apmeklehts. Schini konzertã bija pirmas gabals no Jurjanu brah-keem, us diwi waldhorneem spehlehts, tas koschakais. Schẽ wareja dsirdeht, kas mahkklai eespehjams. Profesora kungs atbalsu isdari-ghanã leelu leelais mahklineeks. Leelu patikshanu pee publikas at-stahja tautas dseefma: „Saulit' tezej' tezedama“. Schini konzertã dabujahm eepasibtees ari ar pascha mahklineeka raschojumu: Swehtku marschs un Barkarola waldhornam ar klaweeru pawadischanu. Ti-kai mums schehl, ka patã komponists to nepuhta, bet wina brahlis, Jurjana Jura kgs*). Newaram atstah ar pateizibu nepeeminetus Adolf Allunan kga nopelnus, kas ar sawu humorisku dseedaschanu prata publiku deewsgan jautrinaht. Tikai nepatihkami bija, ka dseed-achanas un ragu-solo pawadischanas klaweeres bija fliktas. Buhtu ari labaki bijis, kad zeen. Konzerta deweis ais kolisehm ragu fastan-dinashanu publikai nebuhtu lizis til beeschi un flani dsirdeht. Tad-schu ar wisahm schim masahm peeshmeschanahm newaram no scheem mahklineekeem zitadi atwaditees, kã ar wisleelakahm pateizibahm un usfazam wissem: eita klausitees tahdus konzertus; ir gan ko dsirdeht! Ihpaschi Jurjana Andreja kungs atstahja pee mums patihkamu pee-minu, un mehẽ wehlamees wina kreetno spehleschanu atkal jo drihl dsirdeht, tikai ar to luhgshanu, mums pee laika par to dot sinu; jo schini reisã pulksten 1ã pehz pusdeenas wehl nebija flaidri notaishts, waj pulksten 4õs pehz pusdeenas — pehz trim stundahm — buhs ga-rigs konzerts, jeb nẽ. Tad mehẽ sinasim ari zaur klausitaju daudsumu sawu pateizibu parahdiht.

No Dschuhkstes pufes sino „M. W.“ schahdu behdigu atgadi-jumu: Pehtermuischas uhdens dsirnawãs 22. Julija pehz pusdeenas noslihka dsirnawu dihlẽ meldera mahsas dehlinsch, 2 gadus un 4 mehneschus wezã. Behrninsch no ziteem leelakeem behrneem roklihdis un dihlã malã smiltis dihlẽ behrdams, tur pahrgalwu dsikumã eekritis un noslihjis. Tehwa ap scho laiku nebijis mahjas un mahte bijusi us gulas.

Ruzawa. Reischõs pahri nedelas atpakaf pehrkõna laikã sibenis nospehra weenu feena grabbeju, kas leetã ar sawu 6 g. wezu dehlinu stahwejusfi apaksch behrsa. Zitas grabbejas winai fajijuschas, ka esot nepareisi, pehrkõna laikã stahtees apaksch koka. Wina atbildejusi: wisur esot Deewa rokãs. Knapi kã schos wahrduẽs isteikufi, sibenis kehris winas galwu — wisi mati nosudusch; — masais dehlẽ, ko mahte ar preeksch-antu leetã pahrfegufi un kas winai klahht pee glau-dees, ari bij peetreehts, bet pehz dauds stundahm atdsihwojahs. To-mehr behrnam weena roka un weena kahja wehl tagad gluschi stihwa. (Latw.)

Seepaja. Tur ne sen kahda feewina is Rihzas atnahza un mel-leja pee kahda Schihdu rabija padomu un palihdsibu. Winas wihru winai atraujot kahda kaiminene un wina gribot tadehl kaimi-nenei atreeht. Seewina nu nahza pee rabija un tam 2 rubl. eemaf-fadama luhds, lai winsch jauno feeweeti no kangeles nolahdot. Us

jautajeenu, kas tad kaunai kaiminenei lai noteek, feewina atbildeja: wairaf nẽ, kã lai winas mehle fakalst, azis is peeres isprahgst un lo-zekki farauktõs.

Rihga. Widsemes loyu aissargaschanas beedriba meefneeku aldermana F. Hefs kga kautawã ismehginaja jaunu kauschanas aparatu. Schis aparats pastahw is stobrina, kas zaur usfshchanu isshaujahs lopa peerẽ un to us weetas nonahwẽ. Aparats isdarijs kauschanu labi. — Gabals junta simfes, kahdas 5 mahrz. smags, festdeen, 6. Augustã, pehz pusdeenas nokritis Nikolaja eelã Nr. 1ã us kahju zelina, garam gahjejam pee kahjahm. Relahda nelaimẽ naw noti-kufi. „Rig. Ztg.“ pee tam aissrahda, zil loti waijadsigẽs pahrluhklot namu simfes. — Rihgã 1. Janwari 1883. gadã bijuschas 78 tuhst. 81 dwehsele, kas nodoschanas malsajuschas, kuru starpã 855 tirtogaji.

Walmeera. Kurlmehmo skolãs kuratorija isfino, ka swehtdeen, 21. Augustã, pulksten 4õs pehz pusdeenas, eeswehtihẽs Walmeeras kurl-mehmo skolãs jauno namu un ka pehz tam pulksten 6õs tur noturehs nupat apstiprinatahs kurlmehmo skoloschanas beedribas pirmo general-fapulzi. Zerams, ka publika peedatisees leelã flaitã, tã pee nama eeswehtischanas, kã beedribas nodibinaschanas. — Weetigã semko-pibas istahde, kã „Rig. Ztg.“ sino, 5. Augustã atklatã no ef-sekutiw-komitejas preekschneeka, A. v. Wegesack-Keegelẽ.

Wesenbergã. Kahda turenẽs „awise“ sino schahdu breesmigu notikumũ: „Kahda semneeka feewa, 21 gadu weza, fastima nedelãs. Lai gan wezmahte tuhlt bij klahht ar sawu palihdsibu, tomehr behrns nepeedsima un nabaga mahte ais leelahm schpehm pamira. Peederigeẽ, kas to tureja par nomiruschu, stehdsahẽ winu eesahrfot, lai swehtdeen waretu paglabahht Wesenbergãs kapõs. Birms sahrku no behdu nama pahrweda us basnizu, winu attaisija, pee kam wezmahte pamanija, ka pahruhtẽ lihks wehl bij filts. Wina to pasazija ziteem, bet sem-neeki to ne-eewehroja. Sahrku eezehla ratõs, kahdi wihreeschi us-fehdahs tam wirsũ un lihki nu weda us Wesenbergãs basnizu, kur to eeswehtija. Sahrku atkal isnesã is basnizas un eezehla ratõs, lai nowestu us 2 werstes attahkeem kapeem. Daschi pamanija, ka sahrka wahks zilajotees. Bet ziti atteiza, lihks „peebreedis“ un tamdeht wahks zilajahs. Ar strikeem peeshija wahku jo zeeti klahht. Tad at-kal kahds usfehdahs wirsũ un brauzã tahtaf. Gelams sahrku eelaida kapã, pehz eeraduma winu wehl reisĩ attaisija. Bet ko nu behrineeki eeraudsiã! Lihkis tur guleja ar sawilktahm kahjahm, ar zekeem pret wahku un pazeltahm rokahm; behrns bij dsemdehts, un atradahs kahjgali. Jadomã, ka mahte buhs nosmakufi.

Bonedela, Raunas gubernã. „Nowosti“ sino, ka tur kaudis atrodotees leelãs bailẽs no dedsinatajeem. Lihds schim tikai retas mahjas leesmahm tika par laupijumu; bet kad pilsehtinas eesshwota-jeem peesuhhtitas dauds draudu wehstules, kurãs noseedsneeki atklahju-schi dedsinaschanas nodomu, tad istruhkshanahs esot jo leela. Weenã no minetahm wehstulehm pagehrẽ, lai kahds pasihstams saglis, kas tagad apzeetinahht un stahw teefas ismekleschanã, tiktu noteikts par newainigu un palaisis wakã. Turklahht draudot, ka dedsinaschana ne-miteschotees, ja scho pagehrejumu nepeepildihẽ.

Maskawa. Ar leelu swehtibu tur stahdã kahda beedriba, kas fauzahs „beedriba preeksch korteku apgahdaschanas nabageem“. 20 gaddõs, kamehr wina pastahw, ta ir eemantojusti labu kapitalu. Schim brihsham beedriba dod patwehrumu 1354 personahm, kas apdsihwo wairaf namus, un ustur weenu wispahrigu skolu un weenu skolu preeksch neredfigeem behrneem. Tirtogajis Firfanows pasneedsã pehrn gad' schai beedribai namu, 800 tuhst. rubl. wehrtibã.

Astrachana. Schi gada pawafarã tur nokehra 224 milj. flku. Kahdus 15 milj. wairaf nekã pehrn.

Bodolija. Is Mogilewas sino, ka tur starp lauzineekeem ra-dusees disteritis sehrgã. Soli jau sperti dehl sehrgas isnihzinashanas.

Kaluga. Turenẽs gubernã pagahjuschã mehnesi 4000 desetinũ labibas lauku krusã maitajusi.

Berditschewa. Tur kahds jauns zilweks ne sen isgudrojis elek-trisku pulksteni, ko newaijagot uswilkt un kas ejot dauds riktigaki, nekã muhsu tagadejee pulksteni. Pulkstenis fastahwot tikai is 2 rite-neem. Schi weenkahrschuma dehl pulkstenis jo reti buhschot islabo-jams un nahkshot dauds lehtaks, nekã tagadejee. Isgudrotajis schim brihsham usturotees Rижewã, kur sawu isgudrojumu gribot zelt preekschã profesoorem un leetu pratejeem. Dehl patenta isdabuschanas winsch tad doschotees us Pehterburgu.

*) Mehẽ newehsejamees wis tamdeht scho musikas gabalu no pascha isdomataja puhstu, ka Jura kgs to nebuhtu warejis labi isdarisht. Re, 3. kgs ir kreetns, loti kreetns raga puhtejs, bet mehẽ buhtu gribejuschi dsirdeht, kã patã rabitojs ar sawu rabibu apeetahs.

No ahrsemehm.

Wahzija. Gaidamee Lutera 400 gadu svehtki ir modinajušchi jautajumu, waj wehl dšihwo kahdi Lutera pehznahkamee. No weenas pufes faka, ka tee esot ismiruſchi; turpretim atkal ziti usrahda us kahdahm familijahm, kas sauzaš par Lutereem un peederot pee reformatora pehznahkameem. Minetaš familijas paſčas apgalwo, ka esot zehluſchahs no Lutera. Daſčas awises ſino, ka Berlinē kahds semaks polizejas deeneſtneeks, Guſtaws Hermanis Luters, esot Mahrtina Lutera pehznahkamais. Mineta polizejas eerehdna tehws bijis par mahzitaju Salzwedelē. Šchim eerehdnim esot wehl diwi brahli, no kureem weens par mahzitaju Niederreichſtata, un otrs par ſtanzijas preekſchneeku Gonzā pee Reina upes. Šchis Lutera zilts peederigeē baudot palihdſibu, kas ſtahwot apalkſch Gotas konſiſtorijas pahrwaldibas. Katrs wihrifchis dabonot trihs reijas ſawā dšihwē brangu naudas palihdſibu, ka us eeswehtſchanu, us patſtahwigas ſaimneezibas dibinaſchanu un us lahsahm. Tahlak iſ minetaš palihdſibas lahdes preekſch zilts wihrifchlu pehznahkameem teel maſkata audſinaſchanas, ſkolas mahzibas un ſtudeereschanas nauda lihds 24. dšihwes gadam.

Auſtrija. Portugales tronamantineeks atbrauza Iſchlā, weefotees pee Auſtrijas keisara un keisarenes. Runā, ka tas atbrauzis us prezibahm pehz keisara Franza Joſefa otrahs meitas, erzherzogenes Walerijas. — **No Frosdorfas ſino,** ka grahſa Šchambora weſeliba atkal palikuſi loti wahja. Katru brihdi gaidot nahwi. Wina mantineeks, Pariſes grahſs, ſchim brihſcham uſturotees Hamburgā, us kureni ari wina jaunakais brahliſs, Šchartres herzogs, dewees iſ Behterburgas. — **No Boſnijas galwas pilſehtas Serajewas ſino,** ka tur 2. (14.) Auguſtā no rihta bijuſi ſemes trihzeschana, kas wilkufees kahdas 5 ſekundes. Nelahda eewehrojama ſlahde naw notikuſi.

Anglija. Iſ Londones ſino, ka tur iſ Pariſes eeraduſchees Kreewu nihilists Hartmanis un Frantschu komunists Diboa. Abi ſagatawojotees us ſtarptautiſko ſozialiſtu kongreſu, kuru notureſhot Septembra mehneſi Londonē. — Londonē ſaſtahdijusees komiteja iſ daſchadu proteſtantu tizigeem peederigeem, kas grib gahdaht par peeklahjigu Lutera jubilejas ſwineschanu Anglijā.

Spahnija. Aehninſch Alfons nodomajot iſ Madrides braukt us San Jldenſonſo un no turenes apmekleht Baladolidas, Witorijas, Saragoſas, Barſelonas, Walezijas un Korunas pilſehtas. Ja pa to laiku dumpi apſpeestu, kas tagad Spahnijā iſzehlees, tad Aehninſch iſ Korunas oſtas ar twaikoni aibraukſhot us Hawri, Franzijā, un no turenes zekofhot tahlak us Wahziju un Auſtriju.

Serbija. Aehninſch Milans grib apmekleht Auſtrijas un Wahzijas keisarus. Winu eeluhguſchi abi keisari par weefi us kara ſpehla manewereem. Auſtreſchu maneweri notiks nahkofchā mehneſi pee Segedinas, Ungarijā, un Wahzu leelos manewerus noturehs pee Hamburgas.

Greekija. Pagahjuſchās nedelās daſchōs Widus juhras apgabalōs bijuſi ſemes trihzeschana.

Egipte. Kahiras pilſehtā koleeris maſinajees. Tagad tur iſ 24 ſtundās ar mineto fehrigu mirſtot til lihds 10 zilweku. Alekſandrijā fehriga wairojuſees. Šehrgas wairoſchanahs gan nahk no tam, ka turenes laudis aprokot lihkus ſem plahnas ſemes lahtas, lai gan pawehlehts, aprakt tos dſiti, un tuhliit leetajot nelaiķu drahnas.

Deenwidus-Afrika. Londones awiſe „Standard“ dabujuſi iſ Sulu ſemes ſinu, ka Keiſchwajo wehl esot dšihws. Winiſch esot dabujis til diwi weeglus duhreenus ziklās, kas ne buht ne-esot nahwigi un pat ne-eespehjuſchi aptureht Keiſchwajo mudigo ſfreeſchanu, zaur ko tas iſglahbees no ſaweem eenaidneekem. Ari daſchas no wina ſee-wahm iſglahbuſchahs, un tagad atkal atrodahs pee ſawa laulata drauga.

Meſika. No Meſikas juhras lihkuma ſino, ka pehrku ſweija pagahjuſchā puſgadā labaki iſdewufees, nekā ſenak. Leelakai glee-meſchu dakai, kas iſ juhras iſſweijoti, bijuſchahs pehrles. Daſchas no tahm pahrdotas par brangu naudu.

Wisjaunakahs ſinas.

Leelſiſtis Nikolajs lihds ar ſawu dehlu Pehteri aibrauzis svehtdeen us Geiſch-Kreewiju, pahrlublot kara ſpehlu. — Iſ Riſchnij-Nowgorodas ſino, ka tur gada turgus ſipri uſplauzis. Par wiſahm preehjm maſjā brangu ſenu. — Slonimā leetus, zaur paſtahwigu lih-

ſchanu, padarijis labibas laukeem leelu ſlahdi. Labibas ſenas zaur tam loti zehluſchahs. — Rewidents-ſenators Manafeina lungs ſchinis deenas aibrauzis no Leepajas us Wentſpili. — Svehtdeen, 7. Auguſtā, bij Pruhſchu printſcha Wilhelma dehla kriſtibas. Jaunpeedſimuſchais dabuja wahrds: Wilhelm Eitel Friedrich Christian Karl. — Wahzijas keisars un keisarene ſchim brihſcham uſturahs Potsdamā. Sirmais waldineeks ir atkal ſpirgts un wefels; bet ar wina laulatahs draudſenes weſelibu ſtahw wehl loti wahji. — Serbijas Aehninſch aibrauzis svehtdeen, 7. Auguſtā, us Wihni. — Egipte koleeris praſa wehl arween dauds upuru.

Uſaizinaſchana.

Lai 10. Nowemberi pehz jaunā kalendera buhs pagahjuſchi 400 gadi, kad Mahrtinſch Luters Giſlebenē peedſima. Ta deena, tas 29. Oktoberis pehz wezā kalendera, ari wiſās Kreewu ſemes Lutera baſnizās tiks ſwineta, jo preekſch tam miniſtera atwehleſchana zaur generalkonſiſtoriju jau ir dabuta.

Mums peenahkahs, muhſu no Deewa ſwehtitā reformatora jeb tizibas atjaunotaju peeminu godaht ne wis ween zaur ſpredikeem, kas ſirdis zilā us debefhm, bet ari zaur darbeem, kas paleel kā paſtahwigā peeminas ſihme un peerahda muhſu pateizibu par to, ka Deews mums tahdu wihru ir dewis. Mehſ nedrihſtam to deenu palaist garam, nedibinajuſchi ſawā baſnizā kahdu eſtahdi, kas wed tahlak to darbu, ko Luters ir uſſahjis. Pee tahs eſtahdes jeb ta darbu buhs nemt dalibu wiſahm Lutera draudſehm muhſu ſemē, un tam darbam ari buhs nahkt par labu Lutera draudſehm wiſā Kreewu ſemē.

Tā tad mehſ uſaizina, lai krahj dahwanas preekſch Lutera eſtahdes, kas paſtahwehs ne-aisteekamā kapitalā jeb naudā, kuras prozentes tiks nemtas preekſch dwehſelu gan u pawairoſchanas muhſu Kreewu ſemes Lutera draudſes. Saſrahā nauda tiks nodota preekſch pahrwaldſchanas zentral-komitejai pee Wiſuaugſtali apſtiprinatahs palihdſibas kaſes preekſch ew. Lutr. draudſehm Kreewu ſemē.

Dwehſelu ganu pawairoſchana paſtahwehs eekſch tam, ka ezelš tahdus mahzitajus, kas aplahrt braukā Deewa wahrdu ſludinadami, un ka nolonehs palihga-mahzitajus pahral leelās kirſpehlēs, kad paſchas to ne-eespehj dariht u. t. j. pr.

Lai to mehrki waretu ſafneegt, tad pehz muhſu domahm buhtu labi, kad Lutera draudſes Kreewu ſemē paſchas no laba prahta ſew weenu reisi ween uſliktu ſchahdu mihleſtibas nodoschanu: proti ikkats Lutera draudſes lozeklis, ſeeweſchi un wihreeſchi, maſi un leeli, lai dod pa 5 kapeikahm. Mahzitaji ſawās draudſes waretu aplahrt ſuh-tiht ihpaſchas grahmatinas preekſch ſcho mihleſtibas dahwanu krahſchana. Tais grahmatinās buhtu ja-eerakſta, kam par labu tahs dahwanas teel krahtas un buhtu jaluhds draudſes lozekli, lai ne-at-raujahs no ſchis wiſpahrigahs maſahs nodoschanas.

Lai ari 5 kapeiki ir maſs upuris preekſch ikweena, tad tomehr wiſeem Lutera draudſes lozekleem Kreewu ſemē pee tam peedalotees ſanahktu wairak nekā 100 tuhſtoſchu rubutu, jo wiſu Lutera tizigo ſkails Kreewu ſemē — iſnemot Pinnu un Poſu ſemi — ir pahri par 2½ miljoneem.

Kad nu ſchi dahwanu krahſchana newarehs ſafneegt ikkatru Lutera draudſes lozekli, tad turigi draudſes lozekli iſ labas ſirds no ſawas pufes dos par neſpehjuſeem un tahdahm familijahm un tahdeem draudſes lozekleem, ko newar ſafneegt. Daſchi ari dos leelakas naudas ſummas preekſch ſchi mehrka.

Mehſ luhgtin luhdsam, lai nekawejahs, bet lai tuhlin eefahk kraht tahs mihleſtibas dahwanas, lai tahs wiſu wehlaſais lihds 15. Septemberim waretu nodot kaut kuram no teem komitejas lozekleem, kas apalkſch ſchi rakſta ir paraſtijuſchees. Tad us mineteem ſchi gada Lutera ſwehtkeem ikkatrai draudſei Kreewu ſemē warehs dariht ſinamu, zil naudas ir ſakrahts. Bet muhſu Kungs un Peſtitajs Jeſus Kriſtus, kas ir muhſu draudſes un baſnizās galwa, lai ſwehti ſcho darbu, ko gribam uſſahkt Wina wahrda, Winam par godu un Wina walſtibai par wairoſchanu! Amen.

Kā komitejas lozekli:

G. Laaland, Behterburgas generalſuperintendents; J. A. Zürgensfen, Maſkawas generalſuperintendents; H. D. Girgenſohn, Widſemes generalſuperintendents; Th. Lamberg, Kurſemes generalſuperintendents; W. Schulz, Igaunu ſemes generalſuperintendents; A. G. Bertoldy, Peterhoſas mahzitajs (darſchanu wedejs komitejā).

„Latweefchu Awises“, tā pirmā un weenigā starp Latweefchu laikraksteem, jau fenat aiskustināja sīci gada Lutera deenas swineschanu. Toreiš mešs domajām uš Lutera peeminās stabu jeb sīhmi. Daschi Latweefchu laikraksti mums tamdehst nepareisi usbruka wirsā. — Mešs preezajamees par to nupat pasneegto „Usaizinašchanu“. Mīhlee tizibas beedri un tizibas draugi, kas mešs sauzamees pehž Lutera tehwa, eewehrosim to „Usaizinašchanu!“ Mums, kas mešs ešam au-dsinati ew. Lutera tizibā, kurā atronam šawu dweheles meeru; mums, kam sīci tiziba ir mīhla un fwehta; mums, kas mešs sīci tizibā ari reifi grībam mirt un to muhschigo dshwofchanu eemantot: mums naw jāfaka, ko Lutera garš pee mums ir wīsu labu pašrahdajīs. Pa-

rhdifim par to šawu pateizibu un peepalihdsefim, iklatrē pehž šawu spēhka, pee „Lutera eestahdes“, ko muhsu Augstā Waldiba mums tīf sīchēliigi ir atwehlejūsi.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

No jenzures atwehlehts. Jelgawā, 9. Augustā 1883.

Sludinašchana.

Jehres pagasta walbiba dara wīseem šaweem pagasta-lozkeem sinamu, ka
galwas naudās
Klaseerešchana preešch 1883/84 g. **6. Sep-temberi 1883.** g. šheit tīfs īšdarita un kam labdas atweeglināšchanaš eerunās buhtu, lai tašs minētā deenā ar waijadsīgahm peerahdīšchanahm sīchē peenešs, jo wehlat tašs netīks eewehrotās.
Jehres pagasta walbiba, 26. Julijā 1883. (№ 127.) Bag. wez.: M. Jahn. (S. W.) Štrihw.: E. Mittenberg.

Df. Zodes pagasta walde (Bauškas ap-rinki) dara zaur šcho wīseem šaweem ah-rpus pagasta dshwodameem lozkeem sinamu, ka
galwas naudās

maškatajus klaseerešchana par 1883/84 gad. pee tašs paščas 20. Augustā sīch. g. tīfs īšdarita, usāizinašchana wīsus, kas pee maškatašchanaš labdas atweeglināšchanaš grībetu panahlt, minētā deenā ar peenahzīgahm peerahdīšchanahm sīchēit meldeetes un šawas wehlešchanahš preešchā zelt. Sūhšibās war 14 deenu laitā par notikūšchū klaseerešchanu pee ūsraugu teefas tapst peeneštas, jo weh-latu netas wairs netīks klaušīhts un noti-kūšī klaseerešchana dabuhs īskumīgu spēhtu.
Weidšot teef wīšas pilšehtu un mūišchū polīzijas, tā ari pagastu waldešs lai pni lūh-gtas; zēiti ūš tam lūhlotees, ka wīši sīchi pagasta lozkei beš rīktīgahm kwīhtēm par nomakšu un familijās ūsdošchanu wīnu ro-beschās ne-usturahš; bet tos pašchus stin-gri pee nomakšas tā arīšan familijās ūs-došchanas peeturēht un tos semal ūsīhme-tos, nesīnamā weetā dshwodamos, ša-siopot, šchai pagasta walbei areštīgi pees-ūhtīht: 1) Juri un Zehlab Krūmhing, 2) Wīne Kweeše, 3) Zehlab Wāšez alias Strašding, 4) Māhrin Bohlē, 5) Wīfel Wlūnz, 6) Māhrin Swaīgšne alias Dreij-man, 7) Zehlab Traiden, 8) Krišchjahn un Jahn Pūrwīng, 9) Janlūs Krūmhing. Zode, 23. Julijā 1883. (№ 191.) Bag. wez.: J. Stanga. (S. W.) Štrihw.: E. Fohrup.

Krona Granteles pagasta walde dara zaur šcho wīseem šaweem ah-rpus pagasta dshwodameem lozkeem sinamu, ka
galwas naudās

maškataju klaseerešchana par 1883/84. gadu pee tašs paščas 7. Augustā sīch. g. tīfs īšdarita, usāizinašchana wīsus, kas pee maškatašchanaš labdas atweeglināšchanaš grībetu panahlt, minētā deenā ar peenahzīgahm peerahdīšchanahm sīchēit meldeetes un šawas wehlešchanahš preešchā zelt. Sūhšibās war 14 deenu laitā par notikūšchū klaseerešchanu pee ūsraugu teefas tapst peeneštas, jo wehlatu netas wairs netīks klaušīhts, un notikūšī klaseerešchana dabuhs īskumīgu spēhtu.
Weidšot teef wīšas pilšehtu un mūišchū polīzijas, tā ari pagastu waldešs lai pni lūh-gtas zēiti ūš tam lūhlotees, ka wīši sīchi pagasta lozkei beš rīktīgahm kwīhtēm par nomakšu un familijās ūsdošchanu wīnu robešchās ne-usturahš, bet tos pašchus stin-gri pee nomakšas, tā arīšan familijās ūs-došchanas peeturēht un tos semal ūsīhme-tos, nesīnamā weetā dshwodamos, ša-siopot, šchai pagasta walbei areštīgi pees-ūhtīht: 1) Gedert Behrēng, 2) Jahn Frey-man, 3) Šhrman Rosenbach, 4) Ans Selmen, 5) Jure Sille un 6) Frīz Strau-sing. Granteles pag. walde, 23. Julijā 1883. (№ 139.) Bag. wez.: J. Brešchinskī. (S. W.) Štrihw.: E. Fohrup.

No Emburgas pagasta teefas, Dobeles aprīnki, top tašs īhpaschneeks tašs tagad Emburgas Almen-Zuhzīn faimneeta rokā atronofchahš škuršemes kredit-beedribas
špahrfafes sīhmes
no 7. Junija 1876. g. № 5876 par 100 rub., kura ūš Līšes Peteršohna wahrda īsraštīta, zaur šcho usāizinahts ar šaweem īhpaschuma peerahdījumeem līhdī sīchīni leetā nolīktajam īsšehgšchanaš terminam, un proti līhdī 4. Augustam sīch. g. pee sīchīšs pagasta teefas ūsdotees; jo pehž sīchi termina ne-taps neweens wairs klaušīhts, un minētā špahrfafes sīhme par Almen-Zuhzīn faim-neeta īhpaschumu noteīkta.
Emburgā, 18. Julijā 1883. (№ 424.) Preešchēd.: J. Leeknis. (S. W.) Štrihw.: M. Baumann.

Kalnamūišchās pagasta walde (Dobeles ap-rinki) dara sinamu, ka wīna 1. Septem-beri sīch. g.
galwas naudās
maškatajus par 1883/84. gadu klaseerešs, tamdehst īf lates sīchi pagasta lozkei, kas grībetu nešpehžibas labad maškās atweeg-šošchānu dabuht, lai augschminētā deenā sīchi pagasta weetneeku šapulzei ar šawahm ruhģšchanašm un šaweem leezīnašchanaš raksteem preešchā stahdahs.
Kas nebuhta ar klaseerešchanu meerā, warehs 14 deenu laitā šawu sūhšīsbū Do-beles ūsraugu teefai peenešt; pehž tam ne-weens wairs netaps klaušīhts (cf. § 14. p. īf).
Kalnamūišchās pagasta namā, 4. Augu-štā 1883. (№ 313.) Bag. preešch.: S. Burtan. (S. W.) Bag. r. w.: J. S. Kweeše.

Wīstales pagasta teefa, Škuršemes gubernā, Dobeles aprīnki, zaur šcho wīsus tos ūs-āizina, kam labdas eerunās preti buhtu, ka tašs pee Wīstales pagasta peederīgš Jahnīs Namming un wīna laulātā drau-dsene to pee Behrģzīgheles pagasta peede-rīgu Kristapa un Trīhnes Grošmann meitu, Julijū Lawīši Grošmann, dšim. 28. Dezem-berī 1861. gabā, behrna weetā peenem (adopteerē), lai šawas eerunās tamdehst dīwu mehnešchū starpā sīchē peenešs; jo pehž sīchi termina neweenu wairs ne-usturahš, bet to behrna weetā peenemšchānu apstīpri-nās.
Strautneekšs, 16. Julijā 1883. (№ 72.) Preešchēd.: J. Wūrin. (S. W.) Štrihw.: Waldowšky.

Sludinašchana.
No Zehlabšchtates pilšehtas waldešs teef zaur šcho wīspahriģi dārīhts sinams, ka dīwi širgu gada-tirģi šchai pilšehtā ir eewēstī, kūrī 6. Nowemberī un 19. Aprīlī lātā gabā tīfs notureti, tāpat ari, ka beš teem trīhš jau pašahwošchēem augļu gada-ti-ģeem wehl zeturtais augļu gada tirģus 10. Nowemberī lātā gabā tīfs noturehts.
Zehlabšchtātē, 20. Julijā 1883.

No Jaun-Āuzes pagasta waldešs top sinams dārīhts, ka
nodofchan. klaseerešchana
preešch Jaun-Āuzes-Jumprawēschū pagasta par 1883/84. gadu **3. Septemeri sīch. g.** tīfs īšdarita; tadēht tee, kam labdas pee-došchanaš buhtu jeb kūrī zeretu galwas naudās maškās pamašināšchānu panahlt, lai minētā deenā pee šchējenes pagasta waldešs meldejahš, jo šebati neweens netaps wairs klaušīhts.
Jaun-Āuzes mūišchā, 3. Augustā 1883. (№ 82.) Bag. wez.: Lerch. (S. W.) Štrihw.: F. Mell.

Štengrahwes pašta teefa usāizina wīsus šchējenes, nomīrušchā Beršchās mahju faim-neeta
Jahna Ošolina
pahrahdu dēwejuš un nehmejuš, 14. Septē. sīch. g. kas par weenīgo īsšehgšchanaš ter-minu nolīkts, šcheit šawas ūsdošchanaš un praššchanaš peenešt; jo wehlati neweens wairs netīks klaušīhts un parahdu šehpejī tīks īskumīgi šobīti.
Štengrahwē, 1. Augustā 1883. (№ 373.) Preešchēd.: J. Kūhne. (S. W.) Štrihw.: A. Treu.

Anglijas superphosphatu
peedahwā un nem apstelleschanaš preti
C. Höpkeris,
Jelgawā.

Langdales superfosfatus
pahrdob par Rihģas zenahm
Eduards Rosenberg,
Jelgawā, pee Annas wahrteem, „pee Rīhdšeneeka“.

Sina.
Es usāizīnu wīsus tos, kas tašs gabās 1878, 79, 80, 81, 82 pee manīm ahdas preešchē gehrešchanaš īr dēwufši, līhdī 1. Septemberim preti nemt; jo zītādī tašs paščas šaubehs.
Āhdģehra meīstērīs **D. Brandt.**

Tabaka.
Lapās un greešas labatāhs **Batan** un **Maforās tabakas** — īf jamā Baltijas fabrika, Rihģā — pahrdofchana īr man ūsdota.
Friedrich Rūfsners,
Jelgawā, Leelajā eelā № 3.

Smalki rofu-darbi
un štroderēšchana ūš wīslabalo un katru reiš jaunāko wīšī teef īspīlītī par mehrenahm zenahm no labdas Rihģā mahģīšchahš jaunas dahmas.
Jelgawā, Saļajā eelā № 24, ehberģī.

Rihģas kaulu miltus
(aistwaiktus un ūsšehgtus),
Mejillones
guano superfosfatus,
Angļu superfosfatus
pahrdob no lehģera un ūš apstelleschānu
Herm. Stieda, Rihģā.
Kantorīs: Marstala eelā № 24.

Labatāhs šortes
superfosfatus,
galwtotus ar 17%, īf šlawenahš **Ohlen-dorffa & Co. fabrikas, Londnē,** pahrdob no lehģera
Otto Westermanis,
Jelgawā.
Āhēnu mahju īhpaschneeka meeklīdūšī **wēena gowē.** Gohws īhpaschneeks war gowī šanem līhdī 20. Augustam; pehž tam wīnšch pašaudi šawas teefības rektēs.
Kulmahš mašchinas,
Puzšudmalas,
Arklus,
Blukus,
Čezchās,
Čštīrpatorūs
peedahwā par lehthām zenahm „**Phönix**“ fabrika **Čeepajā.**

Tas zīlwešs,
kas 22. Junijā sīch. g. Jelgawā, Saļā Stōģera bodēs šchēnkī īr pahrmainījīs pušwadmalas manteli teef lūhts, to pahrmainīto manteli atnešt atpatak. Āstīahā manteli īr šila tabatas brahna un kōta pīhpīs.

Notetas ahbeles
un **bumbeeres** no sīchi rūdenā šastot dabonamās **Greenwaldešs** kōku štolā pee **školotaja J. Weltjera.**
Arēctni
formu lehjeji
atrod eeneģīgu darbu „**Phönix**“ dšelsē-lectawā, **Čeepajā.**
Teef pahrdots Braunšelda
namis,

dīwi werštes no Grobinās, ūš pilšehtas grūntēs, ar 3 1/2 puhra weetas aramahš semēs, ar leelu namu ar īšchetrahm īsta-bahm, ar ehberģi un štālī, šlehti un sūehģi; teef pahrdots no brijwās rotas. Wēš tam no pilšehtas īr peemehrītas 8 puhra weetas semēs, rublī par puhra weetu. Klatītalas sīnas dabon turpat. Žeen. pīrģējtī teef lūhtģi, brijģī peeteittees pee **Rīndekopf — Grobinā.**

D. Tomberg's
runajamā teešu u. t. aišnības leetās
preekšpusdeenās no plkst. 9. līdz 11.,
pehžpusdeenās no pulksten 3. līdz 5.
Zelgavā,
Strihvera eelā № 11.

Grobīnās pilsteeša dara zaur scho
wispahrigi sinamu, ka pee winas
ir cematfati

1000 rublu,

kurus tā pateizības algu dabuhs
tas, kas ustrahdihs pehdas flepla-
weem, jeb winus pašchus, kuzi 20.
Julijā, faulei no-eijot, noschahwa
Wirges und Kruhts baronu Niko-
laju von Nolde.

Weena istaba

preekšč skolas behrneem teef isihreta Pa-
stes eelā № 37, augščā, Zelgavā.

Silkes,

frischas un treknas, no jauna fanehna un
peedahwā S. Sommerfelds, Zelgavā,
Katoku eelā № 42.

Nupat fanehna kroua Stotu

taušu silkes

Christoph Silberts, Zelgavā, Katoku
eelā № 49.

Semkopības mašīnu un rihku pastahwiga ištahde

no

F. W. Grahmann — Rihgā,

Kahrta eelā, eepretim Lukumas bahnušim.

Pastahwigs lehgeris no kulamahm mašchinahm, labības tihriščanas
mašchinahm, efektu mašchinahm, mašahm ar gehpeli dšenamahm sud-
malahm u. t. j. pr.

Weenigais aištahwis jeb pahrdewejs

no Berlīnes akz. beedribas „S. F. Eckert“ fabrikas ween- un wairak-lemeschu
arkleem, tā ari no Sweedrijas Desverum Bruf arkleem, kroneteem 1871. un
1880. gadās no Baltijas II. un III. semkopības zentr. ištahdes ar wisangstakajahm
goda algahm.

Superfosfati un faulu milti.

Zaunjelgawas-Šluktes semkopības beedriba

irihfo

ištahdi

preekšč semkopības un amatneezības

Grihwa-Semgalē (Kurfemē)

30. un 31. Augustā un 1., 2., 3. un 4. Septemberi 1883. g.

Programas un peemelščanahs formularus war fanemt:

- 1) pee ištahdes komitejas sekretēera Heinr. Bierich tga Dinaburgā;
- 2) pee mahžitaja E. Welzer tga un agenta J. Wies-Riemer tga Grihwa-Semgalē;
- 3) pee Kalkuhnes muišchwaldības Kalkuhnē;
- 4) pee aprinka-teešnešča barona Stromberg tga Šlukte;
- 5) pee Hugo Germ. Meyer tga Rihgā.

Kat laba puška peedaltos un pee laika peemelbetos, to luhbf

Ištahdes komiteja.

Rihgā,
pilsēhtas Kalku
eelā № 6.

Ziegleris un beedrs

Agenti preekšč

Leepajā,
Mekšandera eelā
№ 6.

Stiprs
pagatavojums.

Seelisks
pastahdajums.

Masa dedlinama
materiāla
pabrūhščehana.
Grečni tihva
išfulščana.

Rustona Proktora

lokomobilehm un garaimu kulamahm mašchinahm.

Pahrdod Odama superfosfatus

no lehgera un uš pastellescham. — Top luhgts, pee laika apstelleht.

**Sehm
elementar-skola**
Šlukte.

Stohleni, kas schini skolā grīb
eeštahtees, lai drihšumā peeteizahs
pee

skolotaja J. Zibers.

Skolas behrni

teef nihmē un kostē nemti Zelgavā, Le-
lajā eelā № 1, ehbergi. Sadsihwoes wa-
loda pa freemisti un mahžisti.

Silkes,

frischas un treknas, no jauna fanehna
un peedahwā Zeannot Jacobsohns,
Zelgavā, pretim Katoku bahņizai.

Nupat isnahza un zaur Ferd. Westhorna grahmatu-bodi Zelgavā dabunami:

Teefas-likumi

no

20. Nov. 1864. g.

un tee wispahrigee nolikumi, kas tos jo pilnus bara.

Ši kseeiwu walodas pahrtulkoti pehž justiz-ministerijas pawehles.

Makša 2 rubl. 50 kap.

Apstellejot pahr pastu, ir 35 kap. japeeleef preekšč eepataščanas un juhtiščanas makša

Wišās grahmatu-bodēs dabunama šchi grahmata:

Derigi padomi

pee

mahjas-lopū faites un šlimības pašihščanas un ahrstehščanas.

no

R. Preppitš'a,

MED. VET.

Ar wairakeem nobildejumeem.

Makša 1 rubl.

Scho grahmatinu šaraktot rakstītais mehginajis eet pa wideju želu, weentahrt
wehledamees ihšumā tuwati apraštīht wišbeesčati rohdoščahs mahju lopu faites un
šlimības ari Latweešču walodā, pašneegdamš zaur tam Kuršemes un Wišemes eebst-
wotajeem wajjadīgōs brihščōs daščus katram lopturim jo eewehrojāmus padomus;
otrhahrt zensdamees weizinaht ari Latweešču walodā weterinar-ahrstības šimbu un
paplašchinaht zaur tam ari šchāi šinā Latweešču rakstneezības lanku. — Šchim meh-
rim tuwodamees, rakstneeks grahmatinas šaturu eedalījis wairak nodalās. Šimā no-
dalā laštājis atradihs ušihmetus pirmtahrt daščus derigus padomus pee šahlu- eeda-
ščanas šlimeem mahjas-lopeem, otrahrt ari ihšu pahrstatu par Latweešču rakstne-
zību lopu-ahrstības šinā; otrā nodalā — širgu ahrigas faites un eefščehigas šlimības
jo plāščatā mehtrā apstahštītas; treščā nodalā — gowu šlimības wairak ihšumā ap-
stahštītas; zeturtā nodalā — awju šlimības; peektā nodalā — zuhlu-šlimības; šestā
nodalā — šunu-šlimības; septītā nodalā — putnu-šlimības; astotā nodalā laštājis
atradihs ušihmetus pirmtahrt daščus ahrstības lihdselkus, tā war padariht katru lo-
pūnu šewim palaušigu un pazetīgu pee šlimības pašihščanas un ahrstehščanas; otr-
tahrt ari ihšu pamahžību par wiswajjadīgafahm lopu ahrstības operācijahm un par
lopu tuwatu ismekleščanu pee eefščehigahm šlimibahm.

Skolotaja palihgs

teef metlehts preekšč Salasmuiščas sko-
las. Peeteiščanahs wisdrihšatā laika pee
Birschu (Groß-Buschhof) mahžitaja

Rundberg,
pr. Jacobštadt.

Skolas behrni

atrod laipnu uinemiščanu Leelajā eelā № 23
sehtā, pee D. Stein.

Wišās grahmatu bodēs dabunama:

Pamahžišchana,

tā tabaku war audšinaht.

Basnizas un skolas sinas.

Weens Kungs, weena kristiba, weena tijiba.

Mahditajs: Sinas. Kursemes laukskolotaju treschā wispahrigā šapulze.

Sinas.

Waltaiķu draudses Kiršpehles skolai ir patlaban skolas nams pa wifam pahrbuhwehts. Wisš nama stahwš taišhts no steegeleem, tā ka lihdsščinigās skolas ehlas weetā tagad stahw štalts muhra namš. Ari eefšchigās telpeš ir ehrtigakas, gaischakas, ar wairakeem praktiskeem isbuhwejumeem. Kad eewehro, ka minetai skolai lihds šchim bija daudš jazeesch no aukstuma, telpeš truhkuma un ziteem kaunumeem, kas jau tahdā nepilnigā, isgurbuschā loka ehkā wareja zeltees, tad tagad war ar preeku šaziht, ka Waltaiķu draudses Kiršpehles skola nu us preešču warehš skolas nama sinā netrauzeti weizinaht šawus zenteenus. Makša par skolu un dšhwolkli katram skolenam jadod 20 rubl., un — kas wehlahš — par ehdeenu apgahdashānu 50 rubl., kopā 70 rubl. Mahzibas laiks pehz brijhwnedelahm šhogad eefahšfees 15. Augustā, jo tad tilai skolas namš buhš pilnigi gatawš. D. S. dš.

Red. peesihmejums. Šchi teizamā un kreetnā skola dashdšs Latweeschu laikraštšs ir deewšgan apmelota un pelta, bet pehlejeem par spihiti skola eet teizami us preešču, peerahdidama, ka pehlejeem ir maš šwara pee prahtigeem wezakeem, kureem ruhš šawu behrnu isglištiiba.

Laides pagastā (Waltaiķu draudšē) bija 15. Julijā šch. g. eewehrojama behru deena. Jo tai deenā Laidneeki pawadija us muhšchigo dufas weetu šawu wezo skolas tehwu un lihdsščinigo Waltaiķu draudses dšeedataju Rosenthala lungu, kas wairak kā 40 gadus bija ustizigi un uszihtigi, un ar labu šelmi strahdajis skolotaju amatā. Pee behrehm nehma dalibu daudš weesu is tuwenes un tahlenes, ari gandrihš wifš Waltaiķu draudses skolotaju lungi. Behru runu tureja Grobinas draudses mahzitajs, Weides lungs, kas, kā šawu labprahtibu us školahm turedams, tā šawu mihlestibu pee aishgahjuschā skolas tehwa pehdigu reiš rahdidams, bija atbrauzis šchis behrēs un šhos šehru šwehtkus puschkoja ar Deewa wahredeem. Pee jauki isgresnota šahrka behru namā Wei-

des mahzitajs lika nahwē aishgahjuscha skolas tehwa ihstneekem un radeem pee širdš, ko nahwe is winu widus laupijusi un kahdš truhkums un saudejumš wineem zaur tam zehlees; turklaht winus ari aishrahdija us to, kas ir atraitnu un bahrinu tehws un patwehrumš. Pehz tam skolotaji kwarteti dšeedaja: „Kristus man' dšhwibina“ u. t. j. pr. Tad pehz noturetas deewaluhgšchanas Laidneeki šahrku nefa no istabas ahra un zaur gresni taišiteem goda wahrteem us tuwakajeem kapeem. Kapu zelā šahrka neshānu skolotaji turpinaja un pee pascheem kapeem atkal aishgahjeja ihstneeki un radi nehma šahrku un noneša lihds ispuschkotās bedres malai. Šchē Weides mahzitajs wiseem Laidneekem lika pee širdš, no lahda šwara nelaiķa skolas tehws par til daudš gadeem wineem bijis, ka ihpaschi gara isglištoschānas, deewabihjiga prahta kopschānas un dšeedaschānas weizinaschānas sinā wina nopelni newar nekad buht aismirstami. No Laides pagasta zehluschees daudš wihru, kas apmeklē un apmeklejuschi augstās skolas un no lūreem dashi jau tagad strahdā augstšs amatšs; bet šchee wifš šawu mahzibas eefahkumu šaehmuschi no šchi, no šawa tagad nahwē nobahlejuschā skolas tehwa, Rosenthala. — Pehz šchis runas zeen. Remiķa lungs, gimnasijas wiršskolotajs is Pehterburgas, isšazija dedšigeem, lodoligeem wahrdeem šawā un šawu Laides skolā bijuscho lihdsšskolenu wahrdā širšnigās pateizibas aishgahjuscham skolas tehwa, to peelihdšnadams sehjejam, kura (mahzibas-) sehlla atradusi dashadu semi behrnu širdš, gan šliktu, gan labu. Tad no Waltaiķu skolotaju pufes Kalnamušchas skolotajs Dšsolina lungs nolasija pascha šazeretu dšejoli ar koschu šaturu, kas šhmejahš us aishgahjuscho wezo amata brahli, kā ari us šchi nošlumuscheem ihstneekem — ihpaschi dšili apbehdinato atraitni un bahrineem. Pehz nodšeedatas dšeesmas nobeidšahš behru deenas darbi. — Wehl eewehrojams, ka nelaiķa Rosenthala šgs ir weens no pirmajeem Irlawas seminaristeem. (Irlawas seminaru atwehra 1841. g.). Tapat nelaiķa Rosenthala šgs ir pirmais no Waltaiķu draudses Irlawas seminarijā ismahzijuscheem skolotajeem. Šawai ša-

milijai winsch bija labs tehws un gahdneeks; wisi wina pee-augufchee behrni — dehli un meitas — apghadati ar labahm skolās mahzibahm. Pee saweem amata brahkeem winsch allasch stahweja peemihlibā un godā. Ari Laides pagasts winu paturehs labā atminā. — Lai pehz schihs dsihwes gruh-tibahm winam usfmaida jaukais debefs rihts!

Dflars Siegfrieds.

Kursemes lauskolotaju treschā wis-pahrigā sapulze.

(Beigums.)

Zaur tahdahm ahrfahrigahm dahwanahm un peepalihdsibahm, kas peetezejuschas zaur dseedaschanu un konzerteem, lihds 1000 rubtu eenahkluschi. Tā Kursemes mahzitaju sapulze dewusi katru gadu 125 rubl., zeen. Bielenstein mahz. par sawu rakstu „Ueber die lett. Ortographie“ 100 rubl., zeen. schulrahts Böttchera lgs par pahrdoteem statuteem 25 rubl., no konzertes Krihzburgā 121 r. 43 kap., no konzertes Krihzburgā un Zehlabstatē 12 r. 60 kap., no konzertes Dschuhstē 13 r. 80 kap., no Mihgas Latw. beedribas par dseedaschanas swehtkeem 220 rubl. Kamehr lahde dibinata, naw wehl bijis waijadfigs kahdam beedram palihdsibu pasneegt. Tahdi beedri, kas skolotaja amatu atstahj un zitā dsihwes kahrtā eestahj, newar wezuma waj nespehzi-bas deht paschi no lahdes kahdu palihdsibu dabuht, bet gan wiuu atraitnes un bahrini. Tad usajzinaja lahdes waldi, beedrus un wifus zitus, lai pulksten feschōs pehz pusdeenās fanahktu, kur tad dos pahrsklatu par lahdes eenehmumeem un isdewumeem, par noguldijumeem un grahmatu weschanu.

Ruzawas skolotajs un ehrgeleeks Chr. Schönberg islasija Bahzu walodā fazeretu rakstu par jaunibas slepeneem grehkeem. Wairak nekā 30 gadus par skolotaju buhdams pee leelas privat skolas, kur behrnus sagatawo us augstakahm skolahm, winsch finaja par scho leetu eewehrojamus peedshwojumus pasneegt. Kā sapratigs dahrsneeks newarot ne feht, ne stahdiht, ja seme par dauds flapja un faskahbusi, tāpat ari mahzibas pee skoleneem newarot weiktees, kad meesa un dwehfele slepeni nihkt un wahrgst. Zau sakams wahrds mahza, ka tik weselā meesā mahjo wesels gars. Skolotajam peenahlahs behrnus no tahdeem slepeneem grehkeem issargahkt, tos atrast un dseedinaht. Bahzu flawenais dakteris Bockš saka: No flimibahm issargahkt ir labaki, nekā winas dseedinaht. Tapehz behrni jafargā no schuh-

poschanahs, dauds kassjas dserfchanas, meesas islutaschanas, ilgās nomodā gulefchanas, no schaurahm, knapahm drehbehm, flinkuma, gara laika, kopā gulefchanas par 2 weenā gultā, roku tureschanas kabatā waj apaksch galda, wingroschanas, kur dauds bersejahs un wehl dauds zitahm leetahm. — Nunu beidsot, Karalenes seminara skolotajs, Knop lgs no Bruhscheem, Schönbergim pateikdamees par scho swarigu tehmatu, pasklubinaja lauskolotajus, bet it ihpasci seminaru skolotajus wehribu, greest us saweem audseknem, ka tiktu nowehrsti schee netikumi, kas izjelahs no tam, kad audseknus pareisi ne-us-rauga, pee tam wehl daschus teizamus padomus dodams, ko 32 gadus par skolotaju buhdams peedshwojis un eewehrojis.

Wisbeidsot runaja Muischzeema skolotajs Schwanbergis par dahrsa kopschanu un weizinaschanu lauskolās. Zau mahzibu rahditaja § 47. saka: „Katrš skolotajs, kas ne tik ween pats dabu pasihst un zeeni, bet ari tahdu pat prahtu pee saweem skolas behrneem zenschahs modinaht un stiprinaht, sawa dahrsa pukēs, saknes un augtu kokus kopdams, labpraht ari behrneem eerahdihs, ko waijaga eewehrot pee dahrsa kopschanas. To dariht peenahlahs skolotajam un tas it ihpasci lai ruhpejahs, ka behrni dabu eepasihtees, kā ar auglu kokeem jadshwo.“ Pirmais Irlawas seminara direktors mahzija pats seminaristeem dahrsa kopschanu, tagadejais peenehmis dahrsneeku un tā tad zerams, ka audsekn jo labaki eemahzisees dahrsu kopt. Pee dauds skolahm wehl truhkt labi apkopta dahrsina. Daschā weetā naw preeksch tam derigas semes, zitur atkal naw skolotajam us to patilfchana un wakas, zits atkal baidahs no isdoschanahm par kozineem, sehklahm un waijadfigu dahrsa eetaifschanu un pahrlaboschanu, zits atkal no tam, ka warbuht weetu kahdu reis atstahjat, neweens wina puhlinu un tehriņu ne-atmaksatu, zits atkal no tam, ka pagasts wina labi uskopto dahrsu nepeerehkinatu pee wina algas. Sweedrija esot pee 7500 skolahm eetaifiti 3000 labi apkopti dahrsi, zaur ko skolotaju eenahfchanas pahrlabotas. To waijadsetu ari muhsu skolotajeem eewehrot un pee sawahm skolahm ne wifai pahrleezigi leelus un gresnus dahrsus eetaifihst, bet tahdus, kas ko eenefs. Kad preeksch 8 gadem Muischzeemā atnahzis, tad nebijis no dahrsa tiklab kā nefas. Zau pirmajā gadā winsch eestahdijis 40 auglu kozinus un leelu pulku wifadu ogu truhmu. Nahkoschā pawasari eetaifijis prahwus lejektus, tos ar kahposteem un kahkeem apsehdamē, lai buhtu stahdi preeksch pahrdoschanas; eegahdajis

no Rihgās dahrsneekem wiswairak tahdas sehklas, ko mahju laudis pehrk, cetaisijis ar laiku koku skolu, kur katru gadu 500—600 kozini top poteti. Kozini jau tik leeli isauguschi, ka jau preeksch 3 gadeem tos fahzis pahrdot. Birmajā gadā par teem dabujis 25. rubk., otrā 60 un treschajā par kolineem un ogahm 111 rubk. 15 kap. Sinams, ka wisi skolotaji newartehs ar dahrsa kopschanu tik sekmigi nodarbotees, bet kam pee tam luste un wala, lai ar to puhlejahs. Jauki aplopts dahrs buhs skolai par gresnumu un swehtibu. Scho runu pahrspreeschot pulkstens jau bij 4. Lai gan gara spehki jautri bij darbojuschees, tak pagurusi meesa ilgojahs pehz atspirdsinaschanas un meera. Diwi pantinas no tahs dseefmas „Paleez' ar shehlastibu“ nodseedajusch, beidsa zeen. Sunakstes mahzitajs ar deewaluhgschanu un „Tehws muhs“ schihs deenas darbu.

Ku dewahs wisi pee kop-meelasta Schirkenhöfera dahrsā. Augstas laimes issauza muhsu Kungam un Keisaram, pee tam Kreewu tautas dseefmu nodseedadami, tagadejam un bijuscham schulrahta lgeem, kas sapulze ar tik weiklu roku prata konferenzes debatēs laiwinu zaur nemeera witneem iswadih, prahwestam Wagner lgam par wina ne-apnikuschu publinu pee skolotaju atraitnu un bahrinu lahdes, skolas waldei, seminara direktoreem, zeen. weeseem, Kursemes un Widsemes skolotajeem, Latw. tautai.

Behz pulksten 6em sapulzejahs no prahwesta Wagner lga usaizinati skolotaju kafes rakstu wedeji, direktori un wehl daschi ziti lozekki, pahrluhkot kafes grahmatas un rehkinumus, ko wifu labā fahrtibā atrada. Wagner lgs fanehma no dascheem nokawetu gada maksu, issklaidroja daschus paragrafus un luhgtin luhdsa, lai skolotaji sawa pascha labuma deht jo wairak pee schihs atraitnu un bahrinu lahdes peebedrotos.

Leelakais pulks skolotaju, no Jelgawas Jahna bafnizas mahzitaja Katterfeld lga usaizinati, apluhkoja par to laiku Jelgawas diakonisu namu. Sapulzejuschem pasneedsis zeen. mahzitajs it patihkamas sinas, ka diakonisu nams dibinahts, paplaschi-nahts un zil brihnischkigi tas Kungs scho darbu lihds schim paschlihtis.

Otrā deenā, 6. Julijā, pehz nodseedatam 2 pantinahm no tahs dseefmas: „Tew, tew, mans Deews, es flaweht fahlschu“, runaja schulrahta lgs par teem wahrdeem: „Pee tam wisi nomanihš, ka juhs esat mani mahzekki, ja jums ir mihlestiba sawā starpā.

Saukas skolotajs un ehrgelneeks Dauge lgs otrā wispahrigā sapulzē lika preekschā 6 fahrtotas burtnizas preeksch smuki rakstischanas Latweeschu walodā. Sapulze bij tais domās, ka tahdas litografeeretas burtnizas muhsu laufskolahm naw wajadfigas. Skolotajs us feenas tahseli preekschā rakstidams war issklaidrot un israhdiht behrneem, ka katra strihpina un katre burtš rakstams. Behrni redsedami, ka skolotajs raksta, mahzifees tāpat palak wilkt.

Schulrahta lgs luhdsa mihlestibas dahwanas preeksch kahda skolotaja Augschsemē, kas ar kaulu slimibu wahrgdams jau 2 gadus bijis Kemeres. Behz tam ar deguna trumeem faslimis, Rihgā ahrestamees sawu beidsamo naudas grafi istehrejis. Ar kaulu slimibu wehl tagad nihkdams winsch luhdsahs no amata brahteem palihdsibu, lai waretu isahrsteees. Skolotaji zil spehdami labpraht sawas dahwanas pasneedsa.

Sabiles skolotajs Langwied lgs un Satahs muishas skolotajs Schubert lgs islasija par dabas sinahm laufskolās. Lai gan abi skolotaji par to paschu tehmatu katre sawadā wihse bij rakstijusch, tomehr winu domas weenojahs, ka dabas sinas behrneem prahtu isglihto un preeksch dshwes wisadi derigas. Winds wezds, tumschds laikds, kur dabu un winas spehkus wehl mas pasina, tizeja, ka esot burwji, raganas, puhschotaji, spoki, kehmi. Bet jo wairak dabu un winas spehkus fahla ispehtih, jo drihsat tad suda mahnu tiziba, raganu fadedsinaschana un dauds zitas blehnas. Zaur dabas mahzibahm palika azis jo gaischas, mahzijahs ari to masinu un sihzinu eewehrot, ko lihds tam ne eeraudsiht newih-schoja un atsiht Deewa gudribu, spehku un laipnibu. Tadeht jau Salamans mahza, lai slinkis skotahs skudras zetus un top gudrs, un Kristus faka: „Stataitees us putneem gaisā“ un „mahzaitees pee pulchm laukā.“ Skoleneem jamahza wispirms tahs jo swarigakahs leetas par gaismu, gaisu, wehju, par muhsu tehwijas swehreem, putneem un augem. Preeksch schim mahzibahm skolotajs lai isleeta wiswairak lasamo grahmatu. Wifu, ko mahza, lai rahda azihm, waj dabas leetas paschas, waj bileds, waj eksperimentus ar wairuma glahst, magnetu, kompasu, schkirzeni, termometri u. t. j. pr. Latweeschu walodā ir preeksch skolahm farakstitas „Dabas mahzibas no S. Allunana un no J. Kalnina.“ Preeksch skolotajeem par derigu usteiza: „Dr. Ules Warum und Weil.“ Sapulzes leelakā data wehlejahs, ka dabas sinas taptu skolā mahzitas, bet kad preeksch

tam stundu rahditajã naw neweena stunda noteikta, tad ſchulrahta egs dewa to padomu, lai ar weetigahs ſkolas waldeſe ſinu weenu stundu preekſch tam nemtu.

Krona Behrſes muikſchã ſkolotajã Bierul egs runaja par ſkolneeku darboſchanõs brihwſtundãs. Tehmats bij fanemts ſchinis tehſes:

1) Skolas peenahkums ir, wiſpahrigi attihſtiht un uſ pilnibu weſt tã meefas, kã gara ſpehkuſ. 2) Skolneekem brihwſtundãs ſtipri jaſtrahdã gara darbus ſagatawojot uſ ſkolas ſtundahm preekſchmetu dau- dſuma deht, lai drihſat war tapt uſ preekſchu un lai eeronahs paſtahwigi un ar preeku ſtrahdaht. 3) Sko- lotajam jagahdã, ka ſkolneeki ar preeku un ar weikſmi mahzahs. 4) Pee ſkolneeku weſelibas uſtureſchanas un meefas ſpehku attihſtiſchanahs waijadſigs, ka ſkolneeki il deenas dabu laukã kuſtetees. To war panahkt zaur: a) rotakahm, b) wingroſchanu un c) zaur kahdu behrnu ſpehkeem peewaramu darbu, kaſ ſihmejahs uſ ſaimneeziibu, ſemkopibu un dahrſa kopſchanu.

Pueſtundãs laiku atpuhtuſchees ſapulzejahs atkal wiſi beidsamo runu klaufitees, ko Dobeles Kirſpehles ſkolotajã un ehrgelneeks Franzmann egs Wahzu wa- lodã tureja par ſkolotaju materialifto ſtahwolli. Skolotajam waijaga mahziht, audſinaht, attihſtiht un iſglihtot, pamatu likt preekſch wiſa, kaſ tiſks, ſawuſ wiſlabakõs meefas un gara ſpehkuſ iſleetaht preekſch jaunã pa-audſes garigas uſplaukſchanã. Bet par wina ſuhru, gruhtu puhlinu tam loti maſa alga. Ar to pehz liſumeem noſpreeſtu daku it ne buht naw eeſpehjãms iſtiht un gruhti nahkãhs no pagãſta wairã ko dabuht. Tur ſkolotajã newar preezigi ſtrahdaht, kur tam maiſes un apgehrba deht jaruhpejahs. Tur newar mundri mahziht, kur ſko- lotajam tiſk maiſe, ſilke un ſkãhba putra ehdamã. Meefa panihkt un daudſ ſkolotaju ſlimo ar mahgu (Magenkatarrh). Tãpat ari wina gars nihkt un wahrgſt. Wiſch ne-eeſpehj derigas grahmatas un laika rakſtus eegahdaht, newar ar ziteem iſglihtoteem zilwekeem draudſigi ſatiktees, jo kaſ grib zeemã eet, tam ari paſchã reiſ zeemini ja-uſnem, newar aiſtapt uſ ſkolotaju ſapulzehm, tadeht ka paſchã naw ſirga un daſchu reiſ ne par luhgſchanu, ne par naudũ no zita newar dabuht. Tadeht ſkolas walde jaluhdſ, lai par to gahdatu, ka ſkolotajeem taptu leelaka lone peepreſta. Schulrahta egs uſ to atbildeja, ka ſkolas walde, ſkolotaju nabadſigo ſtahwolli eewehro- dama, preekſch tam waijadſigõs ſokuſ ſpehrufi, augſtu

waldibu luhgdama, lai ſkolotajeem leelaku algu no- liktu. Wehl ſkolotaji luhdſa, lai ſkolas walde tah- dus par ſkolotajeem ne-apſtiſprinatu, kaſ naw ſeminarã ekſameni nolikuſchi.

It beidsot iſlaſſija Preekules ſkolotajã Schwan- berg egs kahda ſkolas drauga preekſchlikumõs un wehleſchanahs, kaſ atrodahs Latw. aw. 1882. g. № 28 peelikumã. Wehleſchanahs bija ſchihs:

1) ka ari ſkolotajam buhtu daliba pee weetigahs ſkolas waldeſe;

2) ka ſkolotaji nedabutu ſawu loni no pagãſta waldeſe, tadeht ka daudſ reiſ gadeem jagaida, bet no weetigahs ſkolas waldeſe;

3) ka weenam ſkolotajam nebuhtu 80—90 ſkol- neeki mahzãmi, bet tiſk 50—60;

4) ka ſkolotajã ne-atſwabinatu no kara deeneſta;

5) ka ſkolotaji pehz 12 gadeem, kad uſtizigi ſawu amatu kopuſchi, dabutu XIV. rangklaſi (ſchinu);

6) ka ſkolotaji dabutu par penſiju pehz 15 ga- deem zeturtu daku no lonẽs, pehz 25 gadeem puſi no lonẽs un pehz 30 gadeem wiſu loni par penſiju.

Leelaku daku no ſchim wehleſchanahm atſina ſapulze ari par ſawahm un tadeht ſchulrahta eku luhdſa, ka ſchihs wehleſchanahs augſta walde eeweh- rotu. Lai wiſpahrigã ſapulzes jo labaki weiktoſ, daſchi wehlejahs, ka ſchulrahta egs jau eeppreekſch laikrakſtõs daritu ſinãmu, par kahdeem tehmateem runahs un ſpreedihs. Uſ to ſchulrahta egs atbildeja, ka taſ ne-efot lihds ſchim bijis eeſpehjãms, tadeht ka daſchi ſkolotaji ar ſaweem rakſteem tiſk paſchã bei- dsamãã laikã peeteikuſchees.

Konferenzes darbi beidsahs. Schulrahta egs pahrkatu dewis par wiſeem konferenzes darbeem, wehlejahs, lai wiſã ſchihs darboſchanã buhtu at- neſuſchã daudſ ſwehtibas, ka ſkolotaji preeziga prahtã, ſtiſprinatã garã, atjaunotã ſpehkã un ar la- bahm apnemſchanahm ſtahtõs atkal pee ſawa darba. Wiſe eefahkumõs ir gruhtõs. Tã ari winã gruhti nahzees ſcho amatu uſnemt, lai gan ne-efot ſweſchi- neeks ſkolas leetã. 15 gaduſ par mahzitaju buh- damõs Kreewijã pee Wahzu koloniſteem, tur bijis ari par ſkolotaju diwãs gimnaſijã, tagad 10 gaduſ Bauſkã par Wahzu draudſes mahzitaju, eſot ari behrnuſ ſkolojis. Wiſch zerot uſ preekſchu jo wairã ar Kurſemes laukſkolahm eepaſhtees. Sa- pulzi beidsa ar deewaluhgſchanu un ſwehtifchanu.